

Alvorlig nyresykdom

Kronisk alvorlig nedsatt nyrefunksjon er en sjelden men alvorlig tilstand. Hvert år starter om lag 600 nye pasienter opp med nyreerstattende behandling. I slutten av 2019 var det registrert om lag 5 800 levende pasienter i Norsk nyregister. Av disse er 60 % nyretransplanterte pasienter, 30 % dialysepasienter og 10 % pasienter med alvorlig nedsatt nyrefunksjon som ikke mottok nyreerstattende behandling.

Bakgrunn

Pasienter med kronisk alvorlig nedsatt nyrefunksjon har mindre enn 15 % av normal nyrefunksjon, og er avhengige av nyreerstattende behandling i form av dialyse eller transplantasjon for å overleve og redusere helseproblemer forbundet med kronisk nyresykdom. Ved hemodialyse fjernes avfallsstoffer fra blodet ved hjelp av en kunstig nyre i en maskin, og effekten av behandlingen måles ved indikatoren ukentlig Kt/V.

Fagrådet for Norsk nyregister har vurdert at nyretransplanterte pasienter bør ha et blodtrykk lavere enn 130/80 mmHg, for å redusere risikoen for at en transplantert nyre svikter. For personer som gjennomgår hemodialyse bør ukentlig Kt/V være over 2,3.

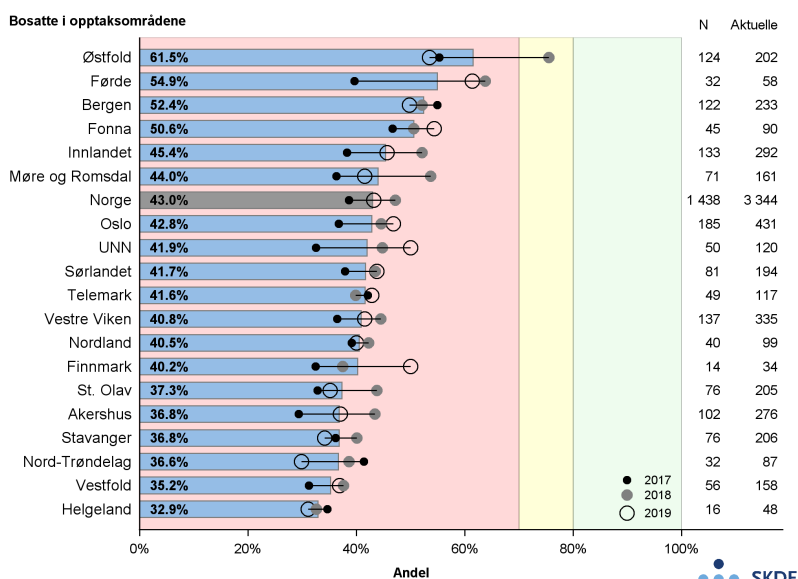
Resultater

Høy måloppnåelse er av fagrådet satt til minst 80 % av nyretransplanterte pasienter med blodtrykk lavere enn 130/80 mmHg, mens moderat måloppnåelse er mellom 70–80 % og lav måloppnåelse er under 70 %. Kun 43 % av nyretransplanterte pasienter hadde et blodtrykk under 130/80 mmHg, og det var store geografiske forskjeller. Opptaksområdet Østfold hadde nesten dobbelt så høy andel pasienter med blodtrykk under anbefalt grense (62 %) enn pasienter i opptaksområdet Helgeland (33 %) i perioden 2017–2019. Alle opptaksområdene hadde lav måloppnåelse i perioden, og Østfold var det eneste opptaksområdet som nådde moderat måloppnåelse for ett av årene. Regionalt var måloppnåelsen lavest i Helse Nord og Helse Midt-Norge (begge med 40 %) og høyest i Helse Vest (47 %).

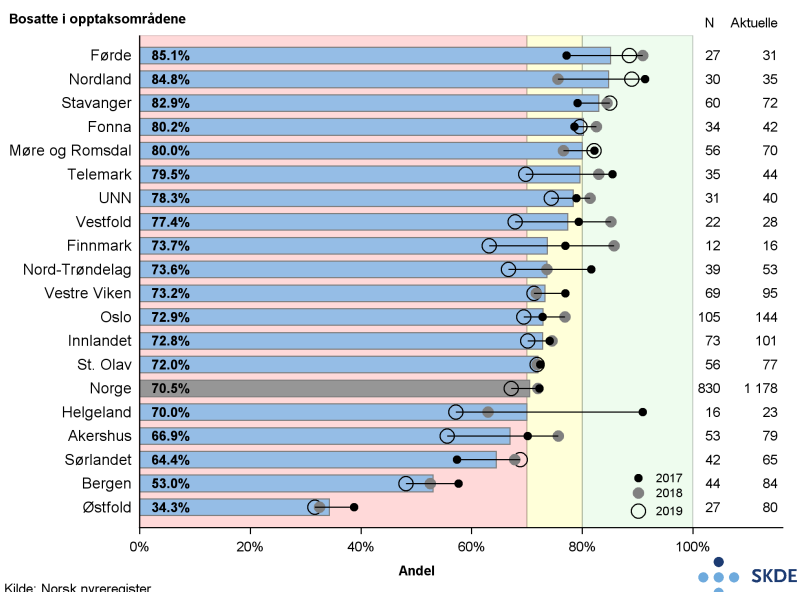
Høy måloppnåelse er når 80 % av pasientene har en ukentlig Kt/V over fastsatt grense på 2,3, moderat måloppnåelse er 70–80 % og lav måloppnåelse er under 70 %. Kun 71 % av pasientene i Norge hadde god effekt av hemodialysen, og det var store geografiske forskjeller. Mens 85 % av pasientene i opptaksområdet Førde hadde god effekt av hemodialysen gjaldt det kun 34 % i opptaksområdet Østfold. På regionalt nivå var måloppnåelsen høyest i Helse Nord (79 %) og lavest i Helse Sør-Øst (69 %).

Kommentar

Det er store geografiske forskjeller i måloppnåelse når det kommer til nyreerstattende behandling. Resultatene viser at måloppnåelsen for blodtrykkregulering er for lav for samtlige opptaksområder, og at nyretransplanterte pasienter ikke følges opp i tilstrekkelig grad etter nasjonale anbefalinger. Flere av opptaksområdene med høyest andel nyretransplanterte med blodtrykk over anbefalt nivå har også lavest andel pasienter med tilfredsstillende dialyseeffektivitet i hemodialyse.

Andel nyretransplanterte pasienter med blodtrykk under 130/80 mmHg, fordelt på opptaksområder, for perioden 2017–2019.

Andel pasienter med tilfredsstillende dialyse (hemodialyse), fordelt på opptaksområder, for perioden 2017–2019.